

Blízky neznámý

Během divadelní sezóny 2019/2020 se nám na šedých stěnách kavárny vystřídaly dvě velmi zajímavé výstavy. Nejprve jsme si spolu s návštěvníky divadla užívali dvě velkoformátové malby **Klaudie Hlavaté**, které byly výběrem z cyklu „Přiliš blízko mě / Too Close to Me“ věnujícího se tématu tělesnosti či určité frustrace z uvěznění ve vlastním těle. Následně zdi kavárny zaplnily nejnovější práce malířky **Kristíny Hozírkové**. Název této výstavy „Kosmický individualista“ zcela korespondoval s vystavenými díly.

**Kristína Hozírková:
Kosmický individualista**

Každý obraz měl svého zvířecího individualistu putujícího abstrahovaným pozemským či vesmírným časoprostorem.

Novou sezónu 2020/21 zahajujeme výstavou s názvem „BLÍZKÝ NEZNÁMÝ“. Aktuální výstava představuje výběr z rozsáhlé tvorby malířky **Táňa Svatošové**, která žije a pracuje v Libni, tedy v těsném sousedství sídliště Invalidovna, a která je mimo jiné autorkou Hrabalovy zdi v ulici Na Hrázi. Výstavu tvoří dvě rozměrná výrazně abstrahovaná plátna doplněná menšími díly z širšího kaligrafického cyklu a nejnovější dílo autorky – plátno s názvem **O stromě a stínu**. (hh)

**Táňa Svatošová:
O stromě a stínu**

blízké okolí

Malé bazény s mnohými sochami

Již minimálně jednou jsme na tomto místě zmiňovali poměrně rozsáhlý komplex administrativního centra Futurama Business Park, který sousedí se sídlištěm Invalidovna. Co nás na něm stále tak zajímá? Především pěší zóna s mělkými bazénky, do kterých již od roku 2009 stále přibývají sochy odlité z cementu od autorů Zdeňka Ruffera a Zorky Krejčí. Nejnovější je skupinka plameňáků (viz foto) a tak se tedy dnes (září 2020) může kolemjdoucí potěšit dvěma hrochy a třemi plameňáky, může si posedět ve dvou křeslech či na taburetu, no a především se může pobavit plavci – muži, ženami i dítětem. Zda byl vznik plavců inspirován myšlenkou konání letních olympijských her v Praze v roce 1980 se zázemím zde na Invalidovně či zda jde o novodobou podobu české grotesky ve výtvarném umění, netuším. Ale každý plavec prý představuje konkrétní osobu.

Jakou? Přesný popis najdete v knize Metroart – stanice Invalidovna... (vydal historik umění Josef Šrejma, 2019) (hh)

Zorka Krejčí: Plameňáci

Starší občasníky DK nejen s tématem sídliště Invalidovna najdete na stránkách divadla www.divadlokamen.cz/obcasnik.

zprávy

Něco ze sezóny 2019/20:

Eéliška kolem

Tuto sezónu jsme zahájili netradičně na netradičním místě. Strukturovaně improvizovaná Eéliška kolem se odehrála ve ztemnělých prostorách barokní Invalidovny.

Vražda u katedrály

Premiéru a dvě reprízy měla divoká burleskní upířská balada či příběh o neodolatelných bytostech či sonda do kauzy spojené s pokusem o vraždu agenta Sergeje Skripala s názvem Vražda u katedrály. Režisér Petr Odo M se zde objevil v troj až čtyřroli...

Vražda u katedrály – upířská událost

Mrakodrapy

Pod názvem Závod jménem mrakodrap proběhl přednáškový diptych historika umění Vladimíra Czumala.

Einstein na pobřeží

Pod tímto názvem se uskutečnila přednáška a promítání Vladimíra Benderského o zásadním divadelním díle 20. století, v němž dva géniové Robert Wilson a Philip Glass vyprávějí o dalším géniovi – Albertu Einsteinovi.

Hibiki, Hibiki vzhmoť

Lidé z Divadla Kámen vytvořili scénickou část opery Marka Kepřta uvedené v premiéře na festivalu NODO – Dny nové opery Ostrava 2020. Hrál se o gastronomickém snobismu, japonské whisky, ale hlavně o komunikaci mezi různě jednajícími a zpívajícími bytostmi.

Sezóna 2020/21:

S citem

Nová hra S citem – jiskřivě bahnivá posázavská love story na půdorysu románu Jáchyma Topola Citlivý člověk či oslavná píseň o nefatální fragmentaci myšlení měla premiéru v listopadu 2019 a našla si mnoho nadšených diváků. Při několika provedeních byl přítomen i autor románu Jáchym Topol, který představení doplnil o autorské čtení z románové předlohy. Tuto hru budeme společně s vámi dále rozvíjet i v nové sezóně.

S citem – Světlana na posázavské pláži

Pražská města

Dlouhodobý přednáškový cyklus Pražská města s historikem umění Jakubem Syneckým bude pokračovat dvěma přednáškami, které se tentokrát budou věnovat architektuře, urbanismu a historii Nuslí včetně Pankráce.

Poříčská madona

Připravujeme novou hru s názvem Poříčská madona a s podtitulem „vyprávění o překrásném obraze, jehož jediným nedostatkem je, že je úplně fiktivní / objevná cesta posázavským rákosím vyrůstajícím z románu Jáchyma Topola Citlivý člověk“. Budeme se v ní už podruhé zabývat týmž románem Citlivý člověk, tentokrát z úplně jiného pohledu než ve hře S citem. Premiéru chystáme na listopad.

(hh)

otázka

Otázka pro režiséra:

Petrě O, jak došlo k tomu, že další hra Divadla Kámen, která se bude jmenovat PORÍČSKÁ MADONA a bude mít premiéru v listopadu, vznikla opět na motivy románu Jáchyma Topola CITLIVÝ ČLOVĚK?

Z toho románu by mohlo vycházet třeba deset her, nepřeháním. Obecně: většina románů se do jedné hry nevejde. Zvláště když se využijí „jen“ jako východisko, jako úvodní jiskra pro

roznícení dílka, které si jde z velké části svou cestou. „Jen“ je ve velkých uvozovkách, protože ta jiskra, půdorys a atmosféra výchozí knihy jsou i přes určitou nezávislost vznikající hry zásadní – bez nich by nevznikla.

Odpověď je tedy jednoduchá: chci možnosti toho románu, které pro divadlo skýtá, aspoň trochu solidně využít. A myslím, že jsem v něm našel další zajímavé motivy.

Mimochodem, motivy i divadelní forma se budou od první hry **S citem** velmi lišit.

(ptala se Helena H)

tři otázky

Tři otázky pro herečky a herce ze hry S citem:

1. Znal(a) jsi román Jáchyma Topola Citlivý člověk předtím, než se začalo zkoušet S citem?

2. Je pro tebe hra S citem víc love story nebo píseň o fragmentaci myšlení?

3. Řada románových postav byla ze scénáře vynechána... Kterou postavu bys raději nevyškrtl(a)?

Lenka Ch

1. Ne.
2. Lovestory.
3. Dala bych víc prostoru Tátovi, snad nejlepší postavě té knihy. On bohužel není žádný pabl, jak se ve hře zmiňuje... a to je na tom to nejsmutnější...

Vladimír B

1. Nečetl jsem ho.
2. Pro mě je to o fragmentaci.
3. Mafiána Baštu.

Lucie Z

1. Ne.
2. O fragmentaci herce.
3. Z těch vyškrtlých bych je raději nevyškrtla. Aha.

Martin P

1. Ano, román jsem si pořídl již dříve. Nicméně přiznávám, že nebyl scénáře, asi bych jej až do konce nedočel.
2. Love story ke mě nepromlouvá ani z románu ani z Petrovy inscenace. Spíš mi připadá, že se tam každé stará tak nějak

hlavně sám o sebe. Ani fragmentace ale nemusí být nutně hlavním tématem, přestože se o ní hodně mluví. Možná nejvíc je to ta "žinantní hovadskost" střídaná s citem a lidskostí.

3. Musím říct, že žádná z postav mi nepřišla natolik k srdci, abych litoval jejího vyškrtnutí. Snad slepej Lomoz, který je ale ve hře zřítomněn v postavě starého učitele.

Olga J

1. Ne, ale zabylo mi to líto až poté, co jsem ho začala vnímat v podání autora vždy po představení. Jeho vnímání a tedy i přednes mi vlastně osvětlily, že jde o poezii v próze, a že tedy nemám hledat jakékoli souvislosti a že tenhle pohled je naprosto dostačující a taky plný krásy.

2. Rozhodně píseň o lásce dnešních lidí s fragmentovaným myšlením.

3. Z kamenné hry bych nevyškrtla žádnou.

Vít M

1. Shodou okolností jsem chodil do školy s dcerou Jáchyma Topola... Ale jinak jsem neznal.

2. Ta hra je šíleně fragmentovaná. Asi to měla být love story, ale scénárista ji natolik nafragmentoval, že převahu má spíš motiv fragmentace, předávaný tou fragmentovanou formou.

3. Možná by naopak bylo vhodné toho vyškrtnout víc... Jedna postava si o to přímo říká. *(ptala se Helena H)*

Máte-li otázku na režiséra nebo jiného člověka v DK, pošlete ji prosím na adresu info@divadlokamen.cz. (hh)

rozhovor

Několik otázek pro Jáchyma Topola, autora románu Citlivý člověk, na jehož půdorysu jsou vystavěné dvě naše hry:

Už několikrát jsi v Kameni po představení četl ze své knihy. V čem se liší čtení po divadle od čtení třeba při představení knihy?

Liší se úplně. Mám tady daleko menší trému, protože jsem doplňkem divadelního představení, za které nese odpovědnost Odo Macháček a jeho ensemble. I díky tomu mě čtení tady vyloženě baví. Také mě baví, že se tady pravidelně v delším intervalu protáčí nějakých 50 až 60 lidí, kteří přijdou buď na Divadlo Kámen nebo na mou knihu. Takže mám pocit, že jsem v nějakém svém milieu. Zároveň mi připadá legrační a trochu si užívám toho, že si hraju na herce.

Tohle divadlo má celkem rodinný ráz, a mně se daří potkávat se tady s lidmi. Už dvakrát tady byl nakladatel Viktor Stoilov, přední posuzovatel mých textů. Vystřídaly se tu moje dcery plus různí přátelé. V poslední době mám delší abstinenci období, kdy nechodím do hospody, a tady zažívám takovou tu hospodskou atmosféru. Dám si dva tři birely a dva tři čoudy a se všemi se vidím.

Jednou jsi zmínil, že jsi Citlivého člověka psal dynamicky, hýbal ses přitom, tancoval, poskakoval... Jak to bylo?

Vždycky jsem nějak pracoval s rytmem. Nedávno vyšel v reedici také román Sestra vydaný poprvé v roce 1994. Tenkrát jsem ji psal v odloučení asi tři a půl měsíce v Německu. Už odtehdy si přesně pamatuju, že jsem si při psaní různé dupal, tancoval do hudby a podobně. A dělám to pořád. Předemnou už na to přišli jiní, myslím, že Hrabal vysvětloval, že se potřebuje dostat do rytmu prózy. Při psaní Citlivého člověka jsem měl ještě jednu velkou věc: štípání dříví. Celou knihu jsem psal na venkově poblíž Sázavy, kde se také odehrává její děj, a měl jsem tam kamna na dřevo. Byl jsem v malém domku, hrozně ručně, kde byla zima už v srpnu. Každý, kdo píše, dobře ví, že ke psaní potřebuje teplo. Nemůžeš psát, když tě zebou ruce. Byl jsem

Rozhovor (foto Viktor Stoilov)

závislý na tom, abych si zatopil, to znamenalo, že jsem si vždycky musel naštipat dříví. A štípání dříví, to je rytmus, který psaní Citlivého člověka po celou dobu provázal jako zásadní věc.

Každý úředník ví, že dřepět u počítače je strašný, že je to hroznej fyzickej boj. Navíc se dřevem si člověk připadá jako takovej ten chlap, pořádný chlap se sekyrou. Občas se podaří rozštípnou kus dřeva na jednu ránu, to je hezká věc. V tom domku po mně nakonec zbyla dvě úplně vyčvachtaná topírka.

Hledání tepla mě mimochodem provází po celý život. Jediné, co na psaní potřebuješ, je světlo, teplo a být sám. A rytmus. Proto je pro mě taky hrozně důležité například chození. Při rytmu chůze vznikají v hlavě obrazy, formuje se nepřetržitý tok řeči a podobně.

V Citlivém člověku jsou dva bratři. Jeden nemluví ani nechodí, druhý taky nemluví, ale chodí. Při čtení jsem nějak samovolně předpokládal, že ten, který chodí, je starší. Ale pak mě Lenka Chadimová upozornila, že jsou to dvojčata. Máš na to nějaký názor?

Jsou to dvojčata. Jejich táta dokonce někde v textu říká „Jsou to dvojenci“. Čtenář samozřejmě může být trochu zmatený, protože ti dva nejsou stejní. Každý se vyvíjí jinak, jeden evidentně nějak špatně, zatímco druhý je normální kluk, který jen nemluví. A jeho nemluvení se řeší v úplně poslední větě knihy. Jsem staromilec, doslova bydlím v literatuře, a čím dál víc mě baví vkládat do knih různé lapačky a pastičky a skryté údaje. S tím dvojčetem je to opravdu na hraně, spousta lidí to nezachytí, a to nevdají, v zásadě to není důležité, je to jen něco navíc, nějaké vyostření. *(ptal se Petr O)*